

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД МІСТА КИЄВА

03680 м. Київ, вул. Солом'янська, 2-а
тел./факс 284-15-77, e-mail: inbox@kia.court.gov.ua

Вих. № 1605к/02.12/2017 від 03.03.2017

**Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.**

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ
01008

Шановний Андрію Володимировичу!

Апеляційний суд міста Києва розглянув запит народного депутата Домбровського О. Г. від 22 грудня 2016 року № 8-832, що надійшов листом Верховної Ради України за вх. № 9035 від 17 лютого 2017 року та повідомляє наступне.

Органи державної влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

21 вересня 2016 року наказами керівника апарату на підставі п. 2 ч. 1 ст. 36 Кодексу законів про працю України у зв'язку із закінченням строку дії трудового договору було звільнено 8 помічників суддів Апеляційного суду міста Києва, строк повноважень яких закінчився. Крім того, наказами керівника апарату від 08 грудня 2016 року та 09 лютого 2017 року на підставі п. 1 ч. 1 ст. 36 Кодексу законів про працю України за угодою сторін було звільнено 2 помічників суддів, щодо яких прийнято рішення про їх звільнення у зв'язку з поданням заяви про відставку.

Відповідно до Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII, посади помічників суддів належать до посад патронатної служби, трудові відносини з якими припиняються в день припинення повноважень особи, працівником патронатної служби якої він призначений.

Згідно ст. 157 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402- VIII та Положення про помічника судді суду загальної юрисдикції, затвердженого рішенням Ради суддів України від 25 березня 2011 року № 14 із наступними змінами, помічник судді призначається на посаду та звільняється з посади керівником апарату відповідного суду за поданням судді.

У відповідності до Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII на помічників суддів як працівників патронатної служби поширюється законодавство про працю, крім положень визначених даним законом.

Так, на підставі ст. 23 Кодексу законів про працю України з усіма помічниками, яких було звільнено, попередньо за їх особистої згоди було укладено строкові трудові договори, кінцевим строком дії яких згідно положень вищевказаних законодавчих актів є момент закінчення суддею повноважень та/або наявність відповідного подання судді.

Таким чином, відрядження зі штату суддів Апеляційного суду міста Києва у зв'язку з прийняттям рішення про їх звільнення Верховною Радою України потягло за собою і безумовне закінчення строків трудових договорів з їх помічниками.

Водночас, суддями, щодо яких було прийнято рішення про їх звільнення, внесено відповідні подання про звільнення помічників з підстав закінчення їх повноважень як суддів Апеляційного суду міста Києва.

15 вересня 2016 року у рішенні № 56 Рада суддів України у зв'язку із звільненням значної кількості суддів та стрімким зростанням навантаження на працюючих суддів, що породило ризики можливого порушення принципів доступності до правосуддя та вирішення судами справ у розумні строки, зазначила, що у випадку тривалої відсутності судді (тривале відрядження, відсторонення суддів від посади, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка по догляду за дитиною тощо), а також у момент припинення повноважень судді з відправлення правосуддя або з моменту звільнення судді з займаної посади у встановленому законом порядку, помічник судді може тимчасово виконувати обов'язки додаткового помічника іншого судді, про що на підставі особистої заяви помічника судді та подання відповідного судді видається наказ керівника апарату суду.

Разом з тим, відповідні подання суддями Апеляційного суду міста Києва про покладення тимчасового виконання обов'язків додаткового помічника щодо помічників, які були звільнені у зв'язку з припиненням повноважень суддів не вносились.

Крім того, у зв'язку із правовою неврегульованістю процедури тимчасового покладення виконання обов'язків додаткового помічника судді щодо питання визначення кінцевого строку дії тимчасового виконання обов'язків, зумовлювало відсутність чіткого механізму реалізації рекомендацій рішення Ради суддів України № 56 від 15 вересня 2016 року.

Усвідомлюючи відсутність механізму реалізації такого тимчасового заходу, Державна судова адміністрація України листом від 23 вересня 2016 року рекомендувала судам застосовувати щодо помічників, які були підзвітні звільненим суддям, покладення тимчасового виконання обов'язків помічника або додаткового помічника іншого судді в цьому ж суді до моменту зайняття у встановленому чинним законодавством порядку вакантної посади судді.

В свою чергу, Апеляційний суд міста Києва як інститут судової влади, спрямованістю якого є захист прав і свобод людини та громадянина, враховуючи тенденції до посилення ризиків можливого порушення принципів доступності до правосуддя та вирішення судами справ у розумні строки, приділив особливу увагу забезпеченню реалізації зазначених основних засад судочинства.

Так, наказами керівника апарату від 13 жовтня 2016 року, 03 січня та 03 лютого 2017 року на підставі особистих заяв помічників суддів та подань відповідних суддів було покладено тимчасове виконання обов'язків додаткового помічника судді Апеляційного суду міста Києва на 9 помічників суддів, повноваження яких припинено, яких було звільнено з посади та у зв'язку з перебуванням судді у відпустці по догляду за дитиною.

Що стосується вимоги запиту про неухильне виконання Апеляційним судом міста Києва рішення Ради суддів України № 56 від 15 вересня 2016 року, яким передбачено можливість тимчасового виконання помічниками суддів, яких було звільнено, обов'язків помічників інших суддів, то слід відмітити, що дана норма носить виключно рекомендаційний характер та не узгоджується з вимогами Законів України «Про судоустрій і статус суддів», «Про державну службу» та Кодексу законів про працю України.

В контексті Вашого запиту відзначу, що роль та значення помічника судді в організаційному забезпеченні відправлення правосуддя є безспірною, адже результативність здійснення правосуддя залежить не тільки від процесуальних форм, а й від організаційної діяльності суду, в тому числі, якості кадрового складу апарату суду, професіоналізму помічників суддів.

Разом з тим, системний аналіз норм чинного законодавства, що врегульовує правовий статус та умови діяльності помічника судді, зокрема, Закони України «Про судоустрій і статус суддів», «Про державну службу», свідчить про те, що у судді може бути лише один помічник, який є працівником його патронатної служби і призначається на посаду виключно на строк повноважень судді. Будь-якої правової підстави для призначення судді декількох помічників законом не передбачено.

Крім того, за змістом вказаних законодавчих актів, кінцевим строком дії трудового договору з помічником судді може бути виключно закінчення повноважень судді чи ініціатива цього судді. Будь-які інші обставини не можуть визначати умову трудового договору як строк його дії.

З повагою

**Голова
Апеляційного суду міста Києва**

Я.В. Головачов

